

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Vuoden 2026 ennakkovaikuttamispainopiste: puolustus ja rajaturvallisuus (E 12/2026 vp)

Valtioneuvoston EU-asioiden osasto
EU-erityisasiantuntija Anne Lamminmäki
EU-erityisasiantuntija Anna Kemppi

Lähtökohtana valtioneuvoston EU-ennakkovaikuttamispisteet vuodelle 2026

linjattu marraskuussa 2025/ E 102/2025 vp

- Puolustus ja rajaturvallisuus
 - Varmistamalla oman turvallisuutensa, Suomi varmistaa myös unionin turvallisuuden. Suomen keskeinen tavoite on, että EU:n itäisen laidan puolustus- ja turvallisuustarpeet huomioidaan läpileikkaavasti, saavuttaen samalla synergioita puolustuksen ja rajaturvallisuuden toimien välillä. Suomen näkökulmasta Euroopan puolustuksen ja turvallisuuden vahvistamisessa keskeisiä painopisteitä ovat unionin puolustusteollisen pohjan vahvistaminen, sotilaallisen liikkuvuuden edelleen kehittäminen ja laaja-alaiseen vihamieliseen vaikuttamiseen vastaaminen. Puolustushankintoja lähtökohtana tulee olla Nato-yhteensopivuus ja yhteishankintojen edistäminen. Unionin varautumistoimien osalta jatketaan vaikuttamista Suomelle keskeisimpien aloitteiden eteenpäin viemiseksi.
- Muut EU-ennakkovaikuttamisen painopisteet vuodelle 2026: Strategisen kilpailukyvyn vahvistaminen (kts. E 2/2026 vp) ja Ukrainan tukeminen

Lisäksi E-kirjeessä: ennakko-vaikuttamiskannat EU:n uuteen turvallisuusstrategiaan

- Von der Leyen ilmoitti tammikuussa 2026 aikomuksestaan antaa uusi Euroopan unionin turvallisuusstrategia
- Odotetaan kesällä 2026
- Strategialla on tarkoitus vastata viimeaikaisiin geostrategisiin ja –poliittisiin muutoksiin
 - ajankohtaista muodostaa ennakko-vaikuttamiskantoja

Rajaturvallisuus (1/2)

- Prioriteetti jo hallitusohjelmassa, paljon olemassa olevia kantoja.
- Suomen 1340 km itäraja Venäjän kanssa on myös Euroopan unionin ja Naton ulkoraja
- Lähtökohtana se, että työtä laadukkaan ja kustannustehokkaan rajaturvallisuusjärjestelmän kehittämiseksi jatkettava – itäisen laidan erityistarpeet huomioitava

Rajaturvallisuus 2/2

- Rajaturvallisuus ei enää pelkästään rajojen valvontaa ja maahantulon hallintaa
- Uudet ja nousevat uhat vaikuttavat myös rajaturvallisuuteen
 - tarvitaan parempi tilannekuva ja valmiudet toimia
- Merelliset poikkeustilanteet, lainvalvontaviranomaisten toimintaedellytysten yhtenäistäminen ja tehostaminen
- Investoinnit turvallisuuteen turvaavat myös elinvoimaa itäisillä raja-alueilla
- Rajavartiolaitoksen kaksoisroolin merkitys EU-rahoituksessa

Puolustus

- Paljon olemassa olevia kantoja, joiden pohjalta edetään.
- Ennakkovaikuttamismielessä seuraavat kokonaisuudet:
 - EU:n puolustusvalmiuden ja kriisitilanteiden toimintakyvyn kehittäminen.
 - Edistetään Euroopan omaa vastuunkantoa ja kyvykkyyttä sekä EU:ssa että Natossa. Suomen lähtökohtana vahva kansallinen puolustuskyky.
 - Euroopan puolustusteollisen pohjan, puolustuksen sisämarkkinoiden kehittäminen ja vientipotentiaalin huomioiminen. Lisäksi painotetaan vahvoja panostuksia puolustusteollisuuden ja kaksikäyttötuotteiden TKI-toimiin ja tuotantokapasiteetin nostoon.

EU:n turvallisuusstrategia

- Suomen ennakkoaiheuttamistyössä huomioidaan johdonmukaisuus kansallisen ulko- ja turvallisuuspoliittisen ajankohtaisellonteon päivittämisen kanssa.
- Unionin sisäistä ja ulkoista turvallisuutta tulisi kehittää kokonaisvaltaisesti ja synergioita hyödyntäen. EU:n tulee vahvistaa kykyään vaikuttaa turvallisuusympäristöön myönteisesti. On tärkeää, että EU:lla olisi käytössään laaja ja tehokas keinovalikoima erityyppisten uhkien vähentämiseen ja torjumiseen.
- Suomi pitää tärkeänä kokonaisvaltaista lähestymistapaa, jossa huomioidaan myös EU:n strateginen kilpailukyky, ml. haitallisista riippuvuuksista irrottautuminen, kattavien kauppa- ja teknologiakumppanuuksien syventäminen, taloudellisen turvallisuuden vahvistaminen ja kriittisten raaka-aineiden saatavuus.
- Suomelle on keskeistä, että kansainvälinen järjestys pohjautuu sääntöihin, ei voimankäyttöön. Suomi vahvistaa monenkeskistä sääntöpohjaista järjestelmää.
- Suomi pitää tärkeänä, että strategiassa tultaisiin huomioimaan keskeisesti Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset.
- Turvallisuuden rakentamisessa tulee panostaa myös kumppanuus- ja liittolaissuhteiden tiivistämiseen.
- Turvallisuusstrategiassa olisi tärkeää päivittää EU:n tavoitteita transatlanttisissa suhteissa.
- Suomi korostaa Ukrainan vahvan tuen jatkumisen merkitystä myös Euroopan turvallisuuden kannalta, sillä Venäjän hyökkäyssodalla Ukrainaan on välitön vaikutus Euroopan turvallisuuteen.
- Arktisen alueen turvallisuus vaikuttaa koko Euroopan turvallisuuteen ja se tulee integroida EU:n yhteiseen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan ja muihin relevantteihin politiikkoihin. Arktisena maana Suomelle on tärkeää, että tulevassa turvallisuusstrategiassa tunnustettaisiin arktiseen turvallisuuteen liittyvät erityiskysymykset ja kiinnitettäisiin huomiota laajaan turvallisuuteen ml. rajaturvallisuuteen.

Kiitos!

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET